

WESTRA FINLAND

TIDNING FÖR BJÖRNEBORGS STAD OCH SATAKUNTA LANDSKAP.

N° 9.

Onsdagen den 31 Oktober

1888.

Redaktionsbyrå, prenumerations-, utdelnings- och annonskontor: Satakunta bokhandels tryckerikontor i gården nr 14 af 1:sta stadsdelen.

Prenumerationspris:			
I Björneborg:		I Landsorten:	
Helt år	5: —	Helt år	6: 58
Halft år	2: 50	Halft år	3: 32
Qvart år	1: 25	Qvart år	1: 71

Hufvudredaktör: Fredr. Ign. Värllug.

Utdelningstid: hvarje helgfri onsdag och lördag kl. 8 f.m. Annonpris: 12 penni för petit rad å första sidan samt 10 penni å sista sidan. Lösnummer å 10 penni. Hembärning emot 1 mark om året.

Kurser.

Finlands Bank den 30 Oktober.

	Försäljningskurs.	Inköpskurs.
	Fmk	Fmk
St Petersburg	k. s. 269: —	264: —
London	k. s. 25: 40	—
	90 dd. 25: 17	25: 07
Paris	k. s. 100: 20	—
	90 dd. 99: 50	98: 60
Antwerpen	k. s. 99: 90	—
	90 dd. 99: 20	98: 40
Hamburg	k. s. 124: 30	—
	90 dd. 123: 30	122: 60
Lübeck	k. s. 124: 30	—
	90 dd. 123: 30	122: 60
Berlin	k. s. 124: 30	—
	90 dd. —	122: 60
Frankfurt am Main	k. s. 124: 30	—
	90 dd. —	122: 60
Amsterdam	k. s. 209: 50	—
	90 dd. 208: —	206: 40
Stockholm	k. s. 139: 30	138: 60
Kristiania	k. s. 139: 30	138: 60
Köpenhamn	k. s. 139: 30	138: 60

Prenumerationsanmälan.

Tidningen "Westra Finland" kommer att utgifvas i Björneborg från och med ingången af fjerdte kvartalet 1888. Bladet utkommer hvarje helgfri onsdag och lördag kl. 8 f. m. I sin egenskap af lokaltidning vill "Westra Finland" i främsta rummet söka upptaga och efter förmåga utreda de kommunala spörsmål, hvilka å denna ort tränga sig på dagordningen, likasom den vill med ett vaket intresse beakta de frågor, som särskildt beröra den närmaste landsdelen äfvensom vestra Finland öfverhufvud. Hand i hand härmed skall det vara redaktionens sträfvan att skänka sin uppmärksamhet åt frågor af allmänt fosterländskt intresse, likasom den ernar för hvarje gång lemna en öfverblick af de väsentligaste politiska händelserna i utlandet. I sin följetongsafdelning skall hon, särskildt genom öfversättningar från främmande språk, söka bereda sin läsarekrets en underhållande lektyr och vill f. ö. draga försorg derom att såväl ortsnyheter från särskilda områden som notiser af vikt från andra håll, på telegrafisk väg, med det snaraste skola inflyta i bladet.

Vid fullföljandet af detta sitt program skall redaktionen låta sig angeläget vara att i riktningen af en sund och lifaktig allmänanda arbeta för aflägsnandet af insedda missförhållanden och för framåtskridandets sak öfverhufvud.

Det skall härvid vara redaktionens sträfvan att, under iakttagande af jemmätt och med åsidosättande af ensidighet och sidoinflytelser, till gagn för det allmänna arbeta för hvad vi anse rätt och sant. Äfven i sin polemik och då redaktionen annars nödgas framställa några anmärkningar, vill hon söka skilja mellan sak och person. — För korrespondenser och meddelanden från allmänheten skall hon med nöje upplåta sina spalter.

Hufvudredaktör och ansvarig utgivare af "Westra Finland" kommer att blifva Kollegan, Fil. mag. F. I. Färllug. Bidrag till tidningen komma å orten att lemnas af Kapellanen, v. Pastor L. W. Häggström, Lyceiläraren, Fil. kand. E. Krook, Folkskoleinspektorn, Fil. Mag. O. Liljus, Boställsinspektorn H. Ruuth, Kollegan E. V. Selin m. fl. Dessutom har bladet tillfredställelsen att kunna meddela att detsamma jemväl erhållit löfte om bidrag i form af korrespondenser m. m. från en länge känd och erkänd penna inom hufvudstadens litterära kretsar.

Prenumerationspriserna äro:

Helt år	5 mk — p:ni
Halft år	2 » 50 »
Qvart år	1 » 25 »

Vid postförsändning tillkommer porto enligt taxa. För hembärning inom staden betalas särskild afgift efter 1 mk per år.

REDAKTIONEN.

Satakunta tryckeri.

Tryckeriarbeten

af alla slag utföras snygt, skyndsamt och till billiga priser.

Visitkort till ytterst billigt.

Brefkuwert särskilda sorter finnas till salu och verkställas å desamma tryckning af *firma, namn* och *adress* emot särskild, billig afgift.

Bytes-annonser emottagas och ombesörjas till alla i landet utkommande tidningar.

Officiella kungörelsens införande i landets såväl svenska som finska allmänna tidningar ombesörjes.

Allt till ytterst billiga priser, då anmälan göres å

Satakunta tryckeri-kontor.

Realiseras

till halfva priset:

Ett större parti coul. dubbelbreda (hel) Ylletyger under oktober månad till 1 mark aln (förra priset 1: 80 p:ni) hos

ALEX. HOLMSTRÖM.

KALEVA

FENNIA

PATRIA

lifförsäkrings-

brandförsäkrings-

olycksfallförsäkrings-

bolag.

Försäkringar i otvannämnda *innehmska* bolag förmedlas till billiga premier genom undertecknad,

OSKAR LILIUS,

träffas å kontoret i Grönfeldtska gården vid Strandgatan kl. 12¹/₂—2.

För annonsörer.

Ärade annonsörer underrättas om att tidningen "SATAKUNTA" utdelas i 2,500 exemplar och är sålunda landskapets mest spridda blad. Ansenlig rabatt beviljas vid annonsering i större skala. Satakunta bokhandel.

För annonsörer.

Annonser till "WESTRA FINLAND" mottagas i Satakunta tryckeri-kontoret. För stående annonser beviljas rabatt enligt aftal; åt garanter af tidningen i alla händelser 25 %.

TILL SALU:

Räknings-blanketter,

finska och svenska,

Satakunta Tryckeri-Kontor.

Till salu.

Trikoter

och

dofflar.

Äfven färdiga kostymer levereras.

NORDGREN & Co.

Diverse.

Lotteriet

för F. B. K:s byggnadsfond äger rum söndagen den 4

nov. kl. 7 eft. m. å teaterhuset.

Närmare framdeles,

ORGEL-

KONSERT

gifves af undertecknad med benäget biträde af en musikalskarinna och herr H. NISONEN i Björneborgs kyrka fredagen den 2 november kl. 1¹/₈ e. m.

PROGRAM:

1. Bach, Fantasie et Fuga g-moll för orgel.
2. Bach, Sarabande solo för Violoncelle med orgel.
3. Mankel, Pedaletide . . . }
4. Widor, Chantabile ur 5:te Symfonien . . . }
5. Heintze, Festmarsch . . . }
6. Wagner, Bön för sopran med orgelaccompaniment.

Daglista.

Banker:

Finlands banks kontor å rådhuset öppet hvarje helgfri dag kl. 10—2 p. d. Diskontimmet kl. 11—12 f. m.

Föreningsbankens- Alexandrag. N:o 5 och Nordiska Aktiebansens kontor Andregatan N:o 25, öppna hvarje helgfri dag kl. 12—1 p. d.

Sparbankens kontor Strandgatan N:o 2, öppet hvarje lördag kl. 5—7 e. m.

Drätselkammaren å rådhuset, öppen hvarje helgfri dag kl. 12—1 p. d. och 4—6 e. m.

Hamnkontoret Alexandragatan N:o 4, öppet under seglationstiden hvarje helgfri dag fr. kl. 8—1 f. m. och 4—1¹/₂ 8 e. m.

Auktionskontoret Wladimirsgatan N:o 71, öppet hvarje söcknedag fr. kl. 9—11 f. m. och 3—5 e. m.

Pastorskansliet:

Stadsförsaml. Stora Slottsg. N:o 227 och Landsförsaml. Alexandragatan N:o 1, öppna hvarje helgfri dag fr. kl. 8—10 f. m.

Sjömanshuset och kyrkovårdens kansli vid S. Esplanadg. N:o 106.

Läkarenes i staden mottagningstimmor:

K. F. Walle träffas hvarje helgfri dag kl. 8—10 f. m. och 5—6 e. m.

Sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m.

Bostad: gården n:o 246 i 5:te stadsd. vid Stora Slottsg.

Ivar Ringbom träffas hvarje dag kl. 9—11 f. m. och 4—5 e. m.

Bostad: gården n:o 1 i 1:sta stadsd. vid Alexandrag.

Ernst Schildt träffas hvarje helgfri dag kl. 9—11 f. m. och 5—6 e. m.

Sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m.

Bostad: gården n:o 25 i 1:sta stadsd. vid Andreg.

Frithof Liljeblad träffas hvarje helgfri dag kl. 9—11 f. m. och 5—6 e. m.

Sön- och helgdagar kl. 10—11 f. m.

Bostad: gården n:o 25 i 1:sta stadsd. vid Andreg.

Stadsbarnmorskan Elisabeth Michelsson träffas i gården n:o 166 i 4:de stadsd. vid Georgsg.

Sammanträden.

Björneborgs stadstullmäktige sammanträda i rådhuset torsdagen den 1 november 1888, kl. 6 e. m.

Enligt uppdrag:

KARL TIGERSTEDT

Pedagogiska kvinnoföreningen sammanträder fredagen den 2 november kl. 7 e. m. Diskussionsämnet samma som vid senaste möte.

Satakunta jagtförening.

KLUBBAFTON å "Cafe du Nord" fredagen den 2, november kl. 1¹/₈ eft. m.

VALSOFERAD LAGER ÅI KOLONIAL-, MANOFAKTUR-, GALANTERIE- och KORTAVAROR, JERNARTIKLAR, VINER och SPIRITUOSA i parti och minut billigt hos NORDGREN & Co.

7. *Gullmaut*, Symfonie för orgel i d-moll.

Billetter: å 1 mark, samt 50 p. för barn och tjänstefolk, säljas konsertdagen endast å *Satakunta tryckeri-kontor*.

Willh. Heintze.

Organist och Musikdirektör från Stockholm.

DANSSKOLAN är börjad

och torde de hvilka ännu önska deltaga godhetsfullt anmäla sig i dag eller i morgon å **Hotel OTAVA** kl. 12—2 & 6—8 e. m., rummet nr 1.

Henrik Karlsson.
Danslärare.

Obs! De damer, hvilka åtagit sig att insamla vinster för **F. B. K:s** lotteri, behagade allehanda desamma å teatersalongen i lördag från kl. 9 f. m.

THE NORTHERN Assurance Company,

Eld- och Lif försäkringsbolag i London med en grundfond af P. St. 3,000,000 och reservfond » » 2,000,000, motsvarande öfver 125 miljon F.mk afslutar genom undertecknade till billiga premier försäkringar å **Lif** samt emot **Brand** å fast- och lösegendom.

Nödiga upplysningar meddelas af **F. H. MALIN. N. HJULGREN.**

Respective kvartals-prenumeranter erinras om att tidningen «Satakunta» kostar till årets slut endast 1 mark och hemburen 1 mk 25 p.

Om hemmets och skolans förhållande till hvarandra.

Hemmet och skolan hafva båda i hufvudsak samma ändamål i afseende å det unga slägtets utbildning. Om också hemmet härvid har den uppfostrande riktningen såsom hufvudsak ock skolan sjelffaller finner sig hänvisad att arbeta för intelligensens utveckling eller med andra ord hufvudsakligast afser undervisningen, så är dock bådas slutändamål detsamma, nämligen ungdomens utveckling till goda och dugliga

människor och medborgare. Naturligt är att vid sådana förhållanden hem och skola måste samverka, ifall arbetet för deras gemensamma och välförstådda ändamål skall kunna bedrivas framgångsrikt och utan störingar. Det är dock icke alltid förhållandet uppfattats eller åtminstone praktiskt tillämpats på detta sätt, beroende understundom på skolan, men kanhända ännu oftare på hemmen. Det har, särskildt under tider, hvilkas riktning i detta afseende dock lyckligtvis alltmer börjar höra till det förgångna, icke så alltför sällan händt att hem och skola betraktat hvarandra såsom motsatta eller åtminstone främmande principer.

Huru ofta har det ej händt att föräldrar till följd af kortsynt svaghet eller af oförstånd icke allenast underlåtit att sjelfva beifra sina barns fel, utan dertill ännu tagit deras parti gentemot skolan och dess korrektiver. Det är ett stort fel, denna böjelse att i hvarje fall söka så vidt möjligt urskulda sina barns fel och svagheter och att i förekommande fall söka vältra felet och ansvaret på skolan — isynnerhet om man gör det för barnen sjelt. Genom ett dylikt medhåll från hemmet måste naturligtvis barnet komma att i skolans disciplinära inskrifande endast se en orättvisa, hvilket det äger trotsa, under det att det onda får florera och rota sig till skada och olägenhet naturligtvis främst och nästan uteslutande för den upp växande medborgaren sjelf. Ifall barnet i sitt oförstånd skulle komma att i skolan hufvudsakligast betrakta en buse d. ä. en hämmande och en rättmätig frihet förtagande makt, vore sådant mindre underligt. Men att föräldrar äro benägna att söka felet till sina, kanske tröga och håglösa barns bristande fortkomst hos skolan och dess lärare, är mera kortsynt än man kunde vänta. Att emellertid också skolan kunnat hafva och haft sina fel medgifves gerna liksom att icke alltid inom densamma tillbörligt afseende blifvit fästadt vid ett samarbete med hemmet. Vare emellertid härmed hurusom helst, det säkra är emellertid att många missförstånd mellan skolan och hemmet härleda sig utan tvifvel mest af en bristande närmande och en deraf beroende bristande kännedom af hvarandra.

Vår nu gällande skolinstitution, som också i flere andra afseenden utgör en produkt af den nyare tidens friskare idéer, har också den fördelen att densamma i vida större grad än förut afser ett närmande emellan hemmet och skolan. — Vi vilja särskildt i detta afseende påpeka uppkomsten af skolrådsinstitutionen, som just har för ändamål att vara en å allmänhetens och hemmenas sida skolan öfvervakande och med henne samrådande funktion. Till ett dylikt au courant mellan skolan och hemmet syfta och medverka också bland tillkomna növetter under senare tid anteckningarna i elevernas dagböcker, månadsvisitsord att icke talas om undervisningens offentlighet, redogörelser öfver läroverkens verksamhet, m. m., m. m.

Till samverkan mellan hemmet och skolan hör dock icke allenast att man å hemmets sida i vissa extra-ordinära fall intresserar sig för hvad som händer inom skolväggarna under det man f. ö. lemna skolans egentliga läroverksamhet utan allt intresse, viss derom att man i sinom tid utan något sitt eget tillgörande skall få se sin son eller dotter fullfärdig framträda ur skolans bearbetande mekanism. Sådant är visserligen ganska bekvämt för hemmet och kan innefatta ett stort förtroende för skolan, men något särskildt lifvande för skolan och dess verksamhet verkar det icke.

Med ett ord: för framgången af uppfostrans och undervisningens goda sak kräfvdes en samverkan mellan hem och skola, men icke en sådan, som består i ömsesidig kritik, men uti i kärlek och intresse för det upp växande slägtet.

Bref från Helsingfors.

I vår konstverld spelar den årliga täflan om statens tvenne pris en icke ringa roll. Det är för våra förhållanden inga små summor dessa pris utgöra, 1,200 och 800 mark. Då dessutom den prisbelönade taflan naturligtvis har god utsigt att blifva såld, kan man finna hvilken tillökning i en obemedlad konstnär — och detta äro de ju nästan alla — ekonomi en prisbelöning är. Äfven de konstnärer, hvilka ej deltaga i

täflan, följa med spändt intresse dess utgång, ty de veta bättre än någon, hur mycket det gäller.

Till årets täflan hafva endast tre konstnärer anmält sig med hvar sin tafla, nämligen Viktor Vesterholm, S. A. Keinänen och M. Mexmontan. De taflor, med hvilka de täfla, äro temligen jemngoda, eller ega åtminstone så stora förtjenster, att en hvar af dem kan komma i fråga för ett första pris, och tillika kunna mot dem alla tre vissa berättigade anmärkingar göras.

Herr Vesterholm, hvars starka sida det är att måla höstlandskap, riktigt regnvåta, vattenglänsande landskap med halft aflöfvade trän öfver markens kalla, klara, med gula och bruna löf beströdda grönska, täflar nu åter med ett dylikt. Det är en hage af unga, smärta björkar, hvilkas smala, bleka stammar stå tätt som ett spelstaket och upptill krönas af en sammanhängande massa blekt och magert lötverk. Marken åter är betäckt med en yfvig matta af höga ormbunkar i de präktigaste höstfärger, grönt i alla nyanser, samt gult och brunt. I förgrunden är en vattendränkt skogsväg med djupa hjulspår, och bland ormbunkarna beta längre borta några kor. Mellan stammarna skyntar en sjö. Man frapperas ovilkorligt af den öfverlägsna tekniska färdighet, hvarmed särskildt dessa ormbunkar äro målade och som gör taflan till ett konstverk af högt värde. Hvad man derom kan anmärka mot densamma är, att de i bredd med grönskan endast dunkelt framträdande träd-stammarna genom sin mängd och sin enformiga parallelism verka något störande.

Herr M. Mexmontan är ännu nybegynnare. Det är först sedan han i många år egnat sig åt dekorativt måleri, som han börjat försöka sig i landskapsmålning. Hans framsteg hafva varit mycket hastiga, och denna hans senaste tafla är åter ett godt steg framåt. Den är, likasom alla Mexmontans taflor, en stor duk. Herr M. har nämligen med allvar egnat sig åt sin konst, han vill lära sig tekniken riktigt grundligt och öfvervinna dess svårigheter. Och att en stor tafla ställer mera svårigheter för en målare, än en liten, är lätt insedt. Öfver detta Mexmontans skärgårdsstycke ligger en utomordentligt tilltalande klarhet och

friskhet, hvad beträffar de aflägsnare partierna med sina vid horisonten försvinnande, glänsande vattenspeglar; äfvensom öfver sjön i allmänhet. Skogen och äfven den bergiga stranden i förgrunden äro deremot en smula blacka i färg, och det hela måste, för att göra sig gällande, ses på ett rätt betydligt afstånd. Det är något af dekorationsmåleri deri, som herr Mexmontan ej lyckats öfvervinna och som kanske kommer deraf, att han gett sin tafla så stora dimensioner.

Herr Keinänens tafla behandlar ett insjömotiv från trakten norrom Jyväskylä, ett af dessa egendomliga finska landskap med det ensliga, drömande tycket. Mörka, aflägsna skogspartier med mjuka konturer, spegelklara, mellan gröna stränder infattade vatten, en i täta löf-massor nästan dold röd byggnad och öfver alltsammans en kylig, i lätt molnslöja svept sommarhimmel — detta är Keinänens tafla i få ord skildrad. Den har god stämning och gör som komposition ett behagligt, samladt intryck. Hvad man kan anmärka mot den, är att den är något tung i färg och belysning. För öfrigt har såväl ämnet som behandlings sättet ej lemnat målaren tillfälle att utveckla en hög virtuositet, något som dock är af god effekt vid en pristäflan.

Utän att vilja inverka på pris-nämndens utslag tror jag mig dock kunna förutsäga, att herr Vesterholm kommer att få första priset och herr Keinänen det andra, eller det s. k. accessit.

Konstföreningens exposition, som nu varit öppen en vecka, drager till sig dugtigt folk. Det är en vacker samling af verkligt goda taflor den i år har att bjuda — men derom mera nästa gång. *Helsingforsare.*

Lokalnotiser.

— **Universitetet.** Offentlig filosofie licentiatexamen allades den 27 dennes af läraren vid härvarande priv. lyceum, fil kand. **K. A. Brander.**

— **Staten** för härv. allmänna sjukhus kommer enl. F. A. T. att från den 1 jan. 1889 gestalta sig på följande sätt: 1 läkare, arvode 2,400 mk 1 syssloman, do 1,000 « Betjening och vårdpersonal,

Fröknar kontorister.

Novellette

af

P. MENGE.

Öfvers. för **W. F.**

(Forts. fr. nr 8.)

"Jag har hvarken emot mr Johnson eller mr Harley någon grund till klagan, men det oakadt behagar det mig ej riktigt, att de ej lemnat oss samtidigt med den öfriga personalen. Det har nu visst passat så bra, att så många platser på en gång stodo lediga, och vi sålunda kunde införa vår omändring genast i större skala, men oss sjelfva har det otroliga tillöppet af besökande i dag kostat mycken tid, och vi måste nu tillbringa ett par aftnar på kontoret för att taga igen det försummade".

Men fastän så mycket arbete blifvit ogjordt, kände sig de nitiska bröderna ej benägna för att genast denna afton börja dermed. De ovanliga sinnesrörelser, som dagen medfört, hade utmattat dem, och de lemnade affärslokalen tidigare än vanligt. Då de följande morgon inträdde på kontoret, stannade de ett ögonblick öfverraskade på tröskeln, — så mycket funno de der förändradt.

Atmosfären, som annars var tjock af dam och uppfylld af omkring-

surrande flugor, var i dag, genom att de öfre fönsterskifvorna stodo öppna, icke blott mycket renare utan äfven genomträngd af en ljuf blomsterdoft. Hängarena vid vägen, som eljest endast burit slitna herrpaletäer, sågo idag riktigt prydliga ut med sin lätta börda af förtjusande fruntimmershattar med vajande plymer och flor. Såväl dessa hattar som de olika dukarna och mantiljerna gafvo litet färg åt rummet, i hvilket fordom blott gråbruna färgnyanser varit de förhärskande. Paraplyställaren, i hvilken blott klumpiga paraplyer stätt, var i dag fylld med små nätta entouci'er med skimrande handtag och kedjor. Och det underbaraste af allt det nya var, att på det gamla skrifbordet, på hvilket redan åtskilliga tusen pund blifvit uppräknade och på hvilket de stora kontorsböckerna imponerande tronade i rad och ordning, prunkade i ett vattenglas en liten men färgrik och doftande blomkett. Fruntimmerskläder frasade sakta, ljufva fruntimmersröster hviskade, och hela kontoret tycktes såsom genom ett trollslag fullkomligt förvandladt.

Bröderna blickade häpnad omkring sig, sedan på hvarandra, och sedan åter omkring i rummet. Sig sjelfva ovetande, stannade bådas blickar på samma föremål. I fönsternichen längst borta i rummet, öfvergjuten af klart soljus, satt den nya skrifvaren. Solstrålarna lekte så öfvermodigt i det vågiga kastaniebruna håret, som dervid tycktes liksom utspruta gnistor. Det ljufva ansigtet bar prägeln af allvarlig eftertanke, den hvita pannan var lätt rynkad, och de korallröda läpparna voro

hårt sammanpressade, under det de små hvita händerna bläddrade i de stora affärsböckerna, eller i flygande hast förde pennan fram öfver papperet. En liten bläckfläck höjde blott händernas hvithet och fingerspetsarnas rosiga färg. Så intagande var denna bild, att den äldre delägaren i firman, Henry Middleton, ovilkorligen log ett litet vänligt löje, hvilket förlänade hans nyktra stränga ansikte ett helt ovanligt uttryck.

Han vände sig till brodern, och på Josef Middletons ansigte afspeglade sig samma leende. Henry lade sin hand vänligt på broderns skuldra, och de båda männen begåfvo sig i sitt arbetsrum, som, Gud vet på huru länge, ej blifvit beträddt med någon annan än en affärsmässig tanke.

En väldig packa bref på skrifpulpeten tog dock deras uppmärksamhet genast i anspråk, och efter att en quart timme hafva egnat sig åt desammas genomläsande, var hvarje spår af leende försvunnet från deras anletsdrag, som såsom förut voro öfverdragna af veck och djupa rynkor.

Bröderna Middleton voro åter med lif och själ endast och allenast kornhandlare.

Från affärsbrevet vände Henry sin uppmärksamhet till en långlista med öfverskriften:

"Utestående fordringar", och hvilken den i alla afseenden samvetsgranne köpmannen alltid hade till hands i ett skrifbords fack. Upp-tecknade några namn på ett stycke papper, vände han sig till brodern med följande ord:

"Ville du vara så god, Josef, och

gå in på kontoret och se efter om någon der för närvarande är osysselsatt. Jag skulle gerna vilja låta inkassera några fordringar".

Josef samtyckte och sade, då han efter några minuter kom tillbaka:

"Miss Warwick är den enda, som för ögonblicket ej är skildt upptagen. Jag har tillsagt henne att göra sig i ordning och komma in till dig". Det förgick nästan en quart timme, innan miss Warwick kom. Huru underligt måste det dock ej varit för nyktra affärsmän, som ej hade sinne för annat än sin affär, att se en kontorist klädd i en liten nätt rund hatt prydd med en hög fjäder och ett svajande flor, och med de små händerna instuckna i en liten prydd muff. Väsentandet hade förstämt Henry en smula, men tillrättavisningen, som sväfvat på hans läppar, förstummades inför dessa strålände ögon och skålmska groppar i kinderna. Han reste sig, tog papperet i handen och intog sin favoritställning vid kaminen, innan han gaf följande order.

"Jag har här upptecknat några firmor, hos hvilka vi hafva utestående fordringar. Jag önskar, att ni uppsöker dessa affärshus och anhåller om betalning utan uppskof. Det är hos oss en affärsprincip, att icke låta skulderna stå utöfver en viss tid, om vi icke särskildt bedjas derom. Erfarenheten har lärt oss nödvändigheten att obrottsligt fasthålla denna grundsats. Vi skulle kunna uppräknas en hel mängd fall, i hvilka i tid verkställda förmaningar och påyrkandet af betalning bevarat oss från stora förluster. Då ni varit en längre tid hos oss, miss Warwick, skall ni öfvertyga

er derom, att vi i alt handla strängt metodiskt, och att vi sjelfva öfvervaka hvarje småsak, som annars oftast öfverlemnas åt personalen. Vi hafva tagit detta handlingssätt till rättesnöre, emedan vi hysa aktning för vår affärsverksamhet och lika ogerna se våra penningar förslösade, som vi skulle göra det med andras, — affärsprinciper, som icke alla firmor i Liverpool kunna berömma sig af.

Med dessa pompösa slutord, ledsagade af ett sjelfkärt leende, satte sig Henry Middleton åter vid sin pulpet, och miss Warwick drog sig efter en stum bugning tillbaka.

En stund derefter inträdde firmans chef i det yttre kontorsrummet och frågade efter mr Harley. Mr Harley hade gått ut. Hvar då? Mr Harley skulle visa miss Warwick hvar de handelshus voro belägna, hvilka hon skulle besöka. Men miss Warwick hade ju adresserna, var det kanske ej nog.

Mr Harley hade endast ämnat visa henne riktningen, i hvilken de omtalade firmorna lägo. Hm!

Sedan frågade Henry Middleton, om mr Johnson redan lagt i ordning penningarna för banken?

Mr Johnson hade visat miss Vernon på hvilket exakt sätt mr Middleton önskade hafva alt infördt i böckerna. Ha! —

"Det tyckes mig, Josef", sade Henry, då han kom tillbaka till sitt privatrum, "att så otvivelaktigt praktiskt och fördelaktigt vår ändring vis å vis kontorspersonalen äfven är, är den dock ej så alledes utan skuggsidor".

Henry Middleton hade fullkomligt rätt. Ändringen visade sig hafva

lön, utspisning	3,300 "
Kosthållning, förslagsvis	14,000 "
Medikamenter, förslagsvis	2,900 "
Ved och belysnings ämnen, förslagsvis	1,500 "
Diverse utgifter, förslagsvis	1,500 "
Summa	28,000 mk

Sysslomannen, betjeningen och vårdpersonalen åtnjuta fri bostad jemte ved och ljus i sjukhuset.

— **Satakunta jagtförenings** anhöllan om fortfarande understöd för rofdjurs dödande har af senaten afslagit. (H. D.)

— **Kronomagasin** i Björneborg. Senaten har den 18 innevarande oktober tillåtit att vid kronomagasin i Björneborg må anställas tvenne nattvakter mot ett arvode af 25 mark i månaden för hvardera. (Å. T.)

— **Till bitr. lärare** vid stadens folkskolor är bland 19 sökande antagen lärareaspiranten *Juho Jäkälä* från Klemis. Hr J. har ungef. samtidig blifvit antagen till lärare vid folkskolan i Påmark, men har afsagt sig denna plats samt antagit den härvarande.

— **Bolagsmöte** emellan delägarene i telefonlinjen Åbo—Björneborg ägde rum i Raumo den 29 dennes. Närvarande voro från andra orter kapten *F. Nordfors* från Åbo och konsul *Savon* från Nystad. Säsom ordförande fungerade handl. *Söderlund* och säsom sekreterare hofrättsauskultanten *H. Ridderstad*. Till bestyrelsen för det under bildning varande bolaget valdes hrr *Söderlund* och *Ridderstad* äfvensom handl. *Grönberg* och öfverlemnades åt bestyrelsen att draga försorg om koncessionens öfverflyttande på bolaget från hrr *Söderlund* och *Grundström*. Bestyrelsen skulle likaledes vidtaga åtgärd derhän att ledningen blefve afsynad och ifall af fog godkänd af lämpliga personer. Afgiften per samtal emellan de särskilda städerna skulle blifva 50 pmi från den tid, då koncession erhållits och skulle särskilda apparater för allmänhetens räkning upprättas. Afgiften för samtal längs linjen mellan telefonågarerna å de särskilda orterna skulle bero af ortsförhållandena. Några andra frågor af mindre vikt, t. ex. om ändrandet af tiden för samtal från Åbo och Nystad, hvarpå yrkades, förhades också, men blefvo beroende.

— **En telefonlinje** är enl. en korrespondent till U. S. under uppsättning från Raumo till Kaunissaari lastageplats i Euraminne.

— **Teater.** I fredags och söndags gafs för fulla hus det ungerska folkskådespelet «Mustalaiset». I detta stycke skördades största bifallet af fru och herr Aspegren för deras tilltalande utförande af zigenarflickans och hennes faders roller. Öfriga partier i stycket äro af mera undarordnad beskaffenhet, men utfördes dock skäligen väl. De ofta förekommande vackra ungerska sångerna klingade öfverhufvudtaget rent, ehuru rytmen stundom föreföll något släpig. För accompagnementet, hvilket var fint och värdadt, förtjenar orkestern och dess tillfälliga dirigent, herr Nisonen, allt erkännande. Herr Nisonen har dessutom till en del, och det på ett mycket lyckadt sätt, ånyo orkestrerat den i stycket förekommande musiken.

trots sina obestridliga fördelar äfven några skuggsidor. Så till ex. var det alldeles märkvärdigt, att de i grannskapet liggande handelshusen voro så ytterst ifriga i att inlemna sina små meddelanden, eller emottaga sådana från firman Middleton. De yngre biträdena infunno sig alt som ofast med alla möjliga efterfrågningar på bröderna Middletons kontor. Miss Vernon, som handhade bokföringen, hade fullt upp att göra med att gifva de unge männen de önskade upplysningarna, och då deras förstånd plötsligt likom blifvit en smula förvirradt, hade hon ofta mycket besvär med dem, förrän de slutligen aflägsnade sig. (Forts.)

Och härmed har finska folkteatern avslutat sitt första besök på vår ort. Hufvudintycket af representationerna har onekligen varit mycket godt, och man har anledning att förmoda det truppen under fortsatt arbete skall uppnå ett för alla konstens vänner i vårt land glädjande resultat. — Förutsatt naturligtvis att de personer som nu utgöra truppen äfven framdeles komma att kvarstanna vid den samma, och icke vid uppnådd högre konstnärlighet öfvergifva den, för att öfvergå till andra teatertrupper och derigenom försätta ledaren af företaget uti det obehagliga predikamentet att ständigt måsta rekrytera teatern med nytt folk och sålunda icke kunna få något vidare i stånd än en — elevteater.

Ifrån Petersburg, dit truppen nu afreste, kommer den att styra kosan till St Michel och derifrån antagligen till Kuopio. Vi tillönska densamma all lycka och framgång på dess rundresa i Finlands bygder och hoppas att efter något år åter få hela truppen välkommen hos oss, dock icke som en främling, hvilken först bör presentera och väl dokumentera sig, utan som en kär bekant, med hvilken man gerna förnyar den första, korta bekantskapen.

— **Kyrkokonsert.** Säsom af annons å första sidan synes gifver hr *Wilh. Heintze* från Stockholm konsert i nästa fredag i vår kyrka. Programmet, som är synnerligt rikhaltigt, innehåller kompositioner såväl från äldre som nyare tid. Synnerligen intressant torde det blifva att göra bekantskap med den franska skolans alster, nemligen Guilmouts orgelsymfonie.

Herr Heintze anses allmänt och detta med rätta tillhöra kretsen af nordens förnämsta orgelspelare, hvarföre vi härmed vilja uppmana vår publik att ej församma tillfället till en sann konstnjutning.

Vi införa här nedanför en recension ur «Westernorrlands Allehanda» angående en konsert af hr Heintze i Hernösand den 21 okt.:

«*Dirrektör Heintzes kyrkokonsert* i går afton var besökt af omkring eller mer än 500 personer. Vi äro icke kompetente att afgifva något detaljeradt omdöme om alla de svårigheter konsertgifvaren hade att i sin musik öfvervinna och huru lätt det föll sig för honom att öfvervinna dem. Vi hörde ett ord fällas om hans spel: det är fenomenalt, och detta ord kunde här återgifvas med underbart. En sådan nyansering, ett sådant valde öfver pedalen i de mest komplicerade lägen, en sådan teknisk färdighet, med ett ord, ett sådant beherskande af instrumentet — detta förutsätter mer än studier, det förutsätter en utomordentlig musikalisk begåfning. Det må äfven glädja hvarje församlingsmedlem, att denne mästare funnit vår domkyrkoorgel så ovanligt tacksam att traktera. Ett varmt tack till direktör Heintze för både det ena och andra!»

— **Lotteriet** för förstärkandet af F. brandkårens byggnadsfond äger rum i söndag å teaterhuset. Vinstern emottagas fortfarande med nöje. Utom lottförsäljningen torde tillfället komma att bjuda på par tablåer äfvensom naturligtvis dans. Säsom en i bladet intagen annons utvisar uppmanas de fruntimmer, hvilka insamlat vinster för lotteriet, att aflemna desamma å teaterhuset i lördag efter 9 f. m. Herrar brandkåristers medverkan vid vinsternas uppställning äfvensom andra förberedande arrangementer är både önskvärd och nödvändig osh uppmana vi derföre hrr kärmedlemmar att i sådant ändamål under lördagen och söndagen infinna sig å teaterhuset.

— **F. Brandkåren** sammanträdde i lördags och beslöt dervid definitivt om särskilda ändringar i sina nu gällande instruktioner af den 25 mars 1882. Så beslöts att för intågning i kårens bevakningsdivision i regeln skulle erfordras 15 års tjenstgöring vid kåren äfvensom bevakningsdivisionens begifvande, i hvilket sistnämnda afseende den sökande, ifall af vägran, skulle hafva rätt att väjja till kåren. I särskilda undantagsfall skulle emellertid personer, hvilka icke tjent under fastställd tid och t. o. m. förut icke

varit inskrifne vid friv. brandkår, beröende på divisionen, få intagas. Dock skulle i sådana fall en inträdesafgift kunna ifrågakomma, uppgående ända till 100 mark.

— **Ölutsänkningen.** Med anledning af masspetitionen i ölutsänkingsfrågan beslöt magistraten den 22 okt. att som de nya ölutsänkingsrättigheterna trödt i kraft den 1 juni och några betydligare oordningar ej sedan dess försports, ölutsänkningen t. v. finge ske, dock med vilkor att i hvarje butik utom försäljaren anställas en af ägaren aflönad samt af magistr. godkänd vaktkarl, hvarjemte en edsvuren person öfvervakar det ej druckna och minderåriga insläppas eller få öfverlasta sig, hvarutom utskänkingslokalerne böra stängas fr. 1 sept.—1 maj kl. 7 e. m. och under sommarmånaderna kl. 8 e. m. Förekomma oordningar, dem ägaren rimligtvis kunnat alvårja, men underlåtit, indrages rättigheten genast.

— **Till ångbåtsbesigtning** män i staden för trenne år framåt från den 1 nästkommande januari beslöt magistraten den 2 okt. hos Herr Guvernören föreslå ingenjör *Julius Nordling*, byggm. *J. Bustorff* och sjökapt. *Anders Rosenberg*.

— **Till poliskonstapelstjensten** härstädes, hvartill 16 sökande hade anmält sig, har antagits fiskaresonen *Frans Sandberg*, från Pihlava.

— **Näring.** Vid magistratens sammanträdet den 29 okt. anmälde skomakare utlärlingen *Viktor Salonen* sig sinnad att härst. idka skomakeri samt bagarlärningen *Karl Benjamin Kujansuu* eller *Laine* det han ernar i staden bedrifva bagaryrket.

— **Finska folkteaterns personal** afreste i måndags härifrån till jernvägen för att vidare fortsätta färden till St Petersburg, der truppen skall gifva sin första representation onsdagen den 7 november.

Söndags afton hade af stadsbor å teaterbusen arrangerats en afskedskollation för truppen, hvarvid lyckönskning och välgångstal höllas af herrar O. Lilius och E. Forsgren.

— **Brandsignaler** läto förnimma sig i lördags kl. 1/2 5 e. m. och satte stadens brandkärer i rörelse. Genom nedfallna kol från eldstaden i köket hos kapten A. Kronholm i hans egande gård No 195 i femte stadsdelen, hade tapeten närmast invid blifvit antänd, hvarigenom lägan hastigt slog uppåt taket, men släcktes af gårdsofolket medelst gårdsprutan och en dito från granngården utan att brandkärerna behöfve inskrida eller ens hunno till platsen. Någon annan skada än den å väggen torde icke hafva skett. Eldsvådan signalerades till tornet per telefon ifrån polisvaktkontoret i 5:te stadsdelen, dit underrättelse om faran blifvit gifven såväl muntligen som från brandskåpet vid No 224. Den första vattentunnan hemtades till platsen genom kosthållaren *Karlssons* dräng *Johan Puskala* och den andra genom enkefru *Lönnqvists* dräng *Gustaf Ramstedt* och flere behöfdes icke. Från polisvaktkontoret berättas att signalapparaten i kyrktornet vid tillfället fungerade illa.

— **Föredragningslista** vid Stadsfullmäktiges sammanträde torsdagen den 1 november 1888 kl. 6 e. m.

1:o. Herr *Lilius'* motion om anskaffande af en islog för forcering af värisen emellan staden och Råfsö hamn.

2:o. Drätselkammarens skrivelse med insändande af ansökningarne till lediganslagna tjärvräkarebefattningen i denna stad.

3:o. Af föreståndarinnan för privata svenska fruntimmerskolan i Björneborg öfversänd förteckning öfver frielever samt elever, erläggande half afgift i nämnda skola.

4:o. Förslag till brandordning för Björneborg.

— **Råfsö hamn.** Skonarbarken «*Maria*» och skeppet «*Aallotar*», hvilka i anseende till svårt väder icke kunnat inlöpa i *Raumo hamn*, hafva sökt nödhamn i *Råfsö*, den förra i måndags, den senare under natten mot gårdagen.

— **Belöning.** Åt torparen *Erik Johansson Westergård* från Påmark bestämde magistraten den 29 okt. på grund af 2 § i stadens polisordning 20 mk säsom belöning att utgå från stadskassan för det han föranstaltat gripandet af en sedermera för stöld öfverbevisad och fäld person.

— **Årsexamen** anställdes å Kumo gårds mejeriskola i fredags. Antalet elever under detta läsår uppgick till 11, nemligen 6 på första och 5 på andra årsafdelningen. Samtliga elever å andra årsafdelningen dimitterades och alla elever å den första uppflyttades till andra. Sexton nya aspiranter till skolan äro anmälda, men af dem kunna blott 6 intagas.

— **Drunkad.** I *Luvia* omkom i fredags torparesonen *Albanus Sundström*, som med båt begifvit sig från en invid *Niemi* för förankrad sump på väg till sitt hem. Båten hittades följande dag i marvatten och utan årar invid *Huhtamaa holme*, hvarföre man antager att *Sundström* omkommit.

— **Farlig belägenhet.** Från *Kiukais* skrives till oss följande: Då en karl d. 22 dennes återvände från qvarnen i *Panelja by*, blef hästen af någon orsak skrämmd och störtade sig jemte kårri i den bredvid landsvägen flytande ån samt simmade sedan till den motsatta stranden. Denna var dock så brant att hästen ej slapp på det torra. Emellertid hade mannen helt lungt afklädt sig för att äfven han simmande uppnå andra stranden och komma sin häst till hjälp. Men då han så när väl hunnit simma öfver, behagade hästen återvända, hvar för mannen var tvungen att göra det samma. Under vägen tröttnade dock hästen och började sjunka och mannen, som insåg att äfven hans eget lif var i fara, ropade på hjälp. Tillstädeskomna personer räddade också både häst och karl, hvilka annars otvifvelaktigt omkommit.

— **Vintern kom och gick.** Under lördagen och söndagen föll snö i sådan mängd att ställvis drifvor förekommo och släden anlitades obehindradt. Termometern sjönk ända ned till — 6°, men steg åter med det resultat att hela vintern försvann lika hastigt som den kommit.

Inhemsk post.

— **Studentexamen.** Den af universitetets konsistorium nedsatta komitén, som haft till uppgift att utarbeta förslag till nödigansedda förändringar i anseende å studentexamen, har nyligen slutfört sitt arbete. Komitén har enl. H. D. beslutit hos konsistorium föreslå:

att den muntliga studentexamen vid universitet måtte afskaffas;

men att de skriftliga maturitetsproffen vid skolorna bibehållas.

Med närmaste anslutning till det i Sverige genomförda studentexamenssystemet föreslår komitén vidare, att den muntliga studentexamen härefter måtte förläggas till läroverken, som öfvervakas af för detta ändamål utsedda censorer. Dese funktionärer borde tillsättas af en kommission, bestående af 5 af konsistorium academium samt skolöfverstyrelsen utsedda ledamöter. Konsistorium skulle ega att utse tre af dessa kommitterade, skolöfverstyrelsen två.

Af de detaljförändringar i afseende å studentexamen, hvilka ingå i det vidlyftiga förslaget, må nämnas komiténs förslag, att bland de valbara språk, till hvilka öfversättning från modersmålet eger rum vid de skriftliga maturitetsproffen, äfven engelskan måtte upptagas. För närvarande äro dessa språk: latin, franska, tyska och ryska.

Mot förslaget i dess helhet har reservation inlagts af en medlem i komitén, hvarjemte två andra medlemmar med godkännande af förslaget i öfrigt reserverat sig mot pluralitetens beslut i anseende å tillsättandet af censorer. (Å. T.)

— **Läroanstalter för köpmannabildning.** Med anledning af framställ-

ningar från köpmannamötena i landet angående inrättandet på statens bekostnad af en för högre köpmannabildning afsedd läroanstalt, eventuellt säsom en afdelning af landets polytekniska institut, har senaten funnit nödigt att af sakkunniga personer inhemta närmare utredning angående behofvet och den ändamålsenligaste organisationen af en sådan anstalt, samt i sådant syfte nedsatt en komité, till hvars ordförande utsetts kommerserådet *V. Hackman*. Öfriga ledamöter i komitén äro kommerseråden *W. Rosenlew* och *Otto A. Malm*, handelsskoleldirektorn *F. Heikel* och läraren vid polyteknikum frih. *E. Palmén*. (N. Pr.)

— **För Oravais minnestod** ha medel med vederbörligt tillstånd insamlats under de senaste 5 åren, derunder dock icke mera än omkring 3,500 mark influtit. Då detta ansetts otillräckligt för ändamålet, har den tillsatta bestyrelsen, vid ett den 20 dennes hållet sammanträde, beslutit att utsända nya listor för att möjligen få något mera insamladt. Meningen lär vara att få stoden rest så att den kunde aftäckas på årsdagen af Oravais slaget den 14 september 1890. (Ö. P.)

— **Vintertrafiken öfver Hangö** synes i år blifva störtad och så liflig, som den ej något år förut varit. Af ångare som äro börja kampanjen med köld och is kunna vi anteckna *Express*, *Storfursten*, *Alexander*, *Helsingfors*, *Capella*, *Iris*, (*Sirius*?), *Finland*, *Fennia*, *Clio*, *Patria*, samt dessutom «Det förenede dampskibsbolagets» ångare, som tvenne gånger i veckan underhålla kommunikationen på *Köpenhamn*. Alla ofvannämnda ångbåtar hafva erhållit fraktnedsättning på statens jernvägar för fraktgods, som antingen afgår eller ankommer med dem.

Återstår att hoppas på en blid vinter, så att inga naturhinder börja och försvåra navigationen. (E. N.)

— **Faststeldt utslag.** Åbo hofrätt har enl. Å. U. låtit hero vid domkapitlets den 28 nästvikne juli gifna utslag, hvarigenom kapellänen i *Koskis kapell J. J. Judén* för vexelförfalskning förklarats sin innehafvande kapellanstjänst och prestebetet förlustigt. (Å. T.)

— **Tidningen „Finland“** torde för nästa år komma att utgifvas säsom aftontidning. Kommunalförbundet *A. Meurman* säges komma att afgå från hufvudredaktionsplatsen men dock kvarstå säsom medlem af redaktionen. Säsom blifvande hufvudredaktör nämner ryktet dr *August Hjelt*, för närvarande en af redaktörerne i bladet. (N. Pr.)

— **Utställningen i Köpenhamn.** Alla finska utställningsföremål, hvilka icke försålts, hafva, enl. Hbl., med ångaren «*Orion*» anländt till *Helsingfors*. Äfven utställnings kommissarien *J. Ahrenberg* har återvänt hem. (U. S.)

Från utlandet.

— **Mackenzies bok** har, som känt blifvit konfiskerad i Tyskland. Här-om telegraferas från *Berlin* den 15 dennes:

Konfiskationen af dr *Mackenzies* broskyr företogs vid middagstiden och väkte stort upseende. I dag på morgonen hade 1,000 exemplar afsatts. Konfiskationen skedde på utslag af domstolen i *Mülheim* för majestetsförnärmelse.

Konfiskering af dr *Mackenzies* broskyr har anbefalts i både *Preussen* och *Sachsen*. Från *Mittlerska* bokhandeln i *Berlin* hade 2,000 exemplar redan sålts vid konfiskeringens verkställande. Dessutom meddela aftontidningarna utförliga utdrag. I *Leipzig* togos i beslag omkring 40,000 exemplar. *Eugen Richters* organ *Freisinnige Zeitung* erinrar derom att utdrag ur förbudna skrifter icke äro olagliga, då direkt åtalade ställen ej återgifvas. Tidningen förklarar sig ej förstå den uppgifna orsaken till konfiskeringen eller att här skulle föreligga majestetsbrott.

Vossische Ztng påstår energiskt att *Mackenzie* fullständigt lyckats försvara sig mot de tyska läkarnes angrepp.

— Mackenzies försvarsskrift. Professorerna Bergman och Gerhardt ämna icke lagföra Mackenzie och beklaga konfiskeringen af dennes skrift. Ingen anser det möjligt att i skriften påvisa förmåelser mot vare sig kejsaren eller furst Bismarck. Förläggaren har förklarat, att kejsarinnan Fredrik före tryckningen läst hela det engelska originalet. Allt, som rörde politik, hade utslutits i enlighet med hennes och drottning Victorias önskan. 34 tyska förläggare hade anmodat Mackenzie om utgifvande af tyska upplagan.

Nationalzeitung offentliggör, i anledning af Mackenzies beskyllning mot Bergman, en gemensam förklaring af Virchow och Waldeyer, enligt hvilken ingen abscessfördjupning omtalas i obduktionsprotokollet och att någon sådan heller icke existerade. Hålet, i hvilken kanylen skulle hafva varit oriktigt anbragt, var fullständigt normalt och utan all förändring.

Daily News meddelar ett utdrag ur ett bref från enkekejsarinnan Victoria till Mackenzie. Brevet förekommer icke i den Mackenzieska försvarsskriften och har icke förut varit offentliggjordt. Det lyder:

«Jag har varit angelägen om att berättiga för alla tyske läkare, som jag kommit i beröring med, att ni första gången jag såg er förklarade, att ehuru hvad ni af sjukdomen sett var ofarligt, ni likväl icke kunde vara säkra, förrän Virchow undersökt det, och att en elakartad sjukdom kunde finnas, ehuru man icke såg den; några bevis härför förelågo emellertid icke; hvad som egentligen var ogynnsamt, var min gemäls ålder. Ni sade mig, att ofarliga och elakartade växter sällan förekommo tillsammans och att ni ansåg växten, som ni kunde se på stämbandet, för ofarlig. Ni sade mig också, att ni icke kunde gifva mig någon säkerhet för att icke en dag en elakartad växt kunde uppstå.

Ni yttrade vidare, att den föreslagna operationen medförde allt för stor fara, att man derigenom riskerade lifvet, och att, om den lyckades, den sjukes tillstånd skulle blifva så förfärligt, att chanserna voro gynnsammare för honom om operationen icke egde rum. Jag har sedan hört, att flere tyske läkare ansågo denna åsigt förståndig, och att vi under de föreliggande omständigheterna icke kunna göra något bättre. Ni sade äfven, om jag minnes rätt, att ni icke på er egen hals ville ha utförd hvarken laryngotomi eller laryngofissur, på blotta antaganden eller mistankar att luftstrupen vore angripen, utan säkra bevis, och icke ens då, emedan en elakartad sjukdom hade tendens att uppträda på andra ställen, sedan den borttagits från ett ställe. Det var således möjligt, att man gick igenom operationen och likväl dog i följd af sjukdomens åter uppträdande. Vidare förklarade ni, tror jag, att ni icke viste, om kronprinsens kroppskonstitution kunde utvärda en så allvarsam gifva, som den en dylik operation skulle gifva hela systemet. Jag skulle då hafva upprepat detta ändå oftare, hade icke den herskande känslan hos mig varit glädje och tacksamhet, för att vi undgått en så förfärlig operation. Ni kan visa detta bref för hvem ni vill.»

»British Medical Journal« meddelar i facsimile en skrivelse af kejsar Fredrik, tillfogande att redaktionen »hvarken direkt eller indirekt« fått den genom Mackenzie. Orden, som utgöra svar på läkarens anmärkning om ändrad medicin, lyda så:

»Detsamma försökte Hovell, innan Bergmann misshandlade mig.»

— Kejsar Fredriks dagbok 1870 — 71, i öfversättning från »Deutsche Rundschau«, har utkommit på Nordin & Josephsons förlag. Den svenska upplagan innehåller derjemte en lefnadsteckning af kejsar Fredrik samt furst Bismarcks framställning till kejsar Vilhelm II angående offentliggörandet af dagboken. Omslaget prydes af ett godt porträtt af den aflidne kejsaren. Boken kostar 1 kr. (N. D. A.)

— Qvinnomorden i London. Undersökningarna rörande den mördade Catherine Eddowes äro nu afslutade, utan att man dock lyckats komma på några spår efter mördaren.

En märklig omständighet har likväl undersökningen bragt i dagen. Omkring en timmes tid efter det den mördade qvinnans lik blifvit uppställt fann polisen ett blodbestänt stycke af ett förkläde strax invid ett vårdshus. På väggen midt för det ställe, der det blodiga plagget hittades, stod skrivet medkrita:

«Misstanken skall ej riktas mot judarne». Dessa ord hade mördaren sannolikt skrivit för att föra polisen på villospår. Under alla omständigheter hade man att göra med ett skriftligt uttalande, som synes stå i förbindelse med mordet och som det därför tycktes vara polisens pligt att bevara. Men i stället för att göra detta, skyndade polisen att utplåna orden. De skäl, som förmanade polisen att begå denna blunder, voro all ära värda. Man fruktade för att judarne skulle bli föremål för mängdens raseri, om man ej genast utplånade orden. Det föll ingen af konstaplarna in att det varit tillräckligt att utplåna ett enda ord eller öfvertäcka det skrifa och ställa vakt vid väggen, tills man hunnit hemta en fotograf.

Jack the Ripper (Jack uppskäraren), hvilken före det senaste mordet meddelade polisen i London, att han skulle fortsätta sitt hemska arbete, synes nu hafva dykt upp i Belfast, der han till en dervarande tidning skickat en skrivelse af innehåll, att han nästkommande lördag skulle börja sitt arbete i Belfast, emedan London nu blifvit för hett för honom.

Torsdagen d. 18 oktober häktades i Belfast en misstänkt individ, som innehade en lång knif och tre rakknifvar. Han nekade att lemna upplysningar om hvem han var. En af rakknifvarne hade märken af blod. Dagen förut hade en af stadens tidningar fått ett bref af följande lydelse: «Kära Boss, jag har nu kommit till er stad, eftersom London blifvit mig för varmt; jag tänker nu börja mina operationer här, så att . . . få se sig väl för; jag har uppställt några riktigt feta, som det skall bli mig ett nöje att sprätta upp. Jag längtar efter att börja, ty jag tycker om mitt arbete. Jack uppskäraren.»

— Mrs Bæcker Stowe, »Onkel Toms stugas« kända författarinna håller på att bortgå ur tiden enl. hvad hennes syster skriver till fröken A. Gripenberg. Hon synes icke hafva några kroppsliga plågor, men mera plågar henne oron, under det att sinnesslöheten synes vika oaktadt den kroppsliga svagheten tilltager. Enligt ett åt den döende förut gifvit löfte kommer hennes syster (Mrs Hooper) »att vara hos henne till det sista och tills hon sluppit öfver Lethes flod«. (U. S.)

— Eiffel-tornet. Ingeniör Eiffel har sålt sitt torn på den parisiska utställningspalatsen för 5,100,000 francs till ett aktiebolag. Hyresinkomsten af de talrika restauranterna, konditorierna, bierhallarne o. s. v. i tornet samt inkomsten af fortskaffningsanstalterna skola användas för att inköpa samtliga aktierna. Uppstår något öfverskott, kommer detta att delas lika mellan Eiffel och aktiebolaget. (Å. T.)

— En af jordens rikaste män, Jules Lebandy, afled här om dagen i Paris. Åt sina arfvingar efterlemnar han 250,000,000 francs.

— De prisbelönda skönheter. Af de fruntimmer, hvilka fingo skönhetspriset i Spa, vistas fröken Suacret f. n. i Wien, fröken Martha Stewens uti kristallpalatset i London, fru Betty Stueckardt vid Reichshalle teatern i Berlin under det att fröken Delrosa har förlofvat sig med en bottenrik ryse.

Telegram till W. F.

(Genom Finska teleg. byrån).

Helsingfors den 30 oktober.

Kejsarliga tågets andra lokomotiv, och fyra följande vagnar urspårade vid stationen Borki å Kursk-Charkovska jernvägen. De Kejsarliga jemte sviten oskadade.

Wimmermarks förfalskningar i Stockholm gälla finska namn.

Deras Majesteter i Baku.

BAKU, den 23 okt. Deras Majesteter jemte tronföljaren, storfurst Georg och svit besökte i förgår bröderna Nobels petroleum- och oljefabriker härstädes. Vid hufvudingången var en åreport i rysk stil upprest; fabriker, byggnader och

ångfartyg festligt smyckade. De höga gästerna mottogos af hr Emanuel Nobel, direktor Nellis, kammarherre Bilderling och ingenjör Bergroth. Till Kejsarinnan öfverräcktes af fröken Nobel en blomkett samt till Kejsaren af hr Nobel salt och bröd på ett konstnärligt fat. Derjemte öfverlemnades ett dyrbart album med vyer från bolagets verksamhetsfält. Kejsaren och kejsarinnan promenerade till fots genom de vidsträta fabriksanläggningarna. Kejsaren och kejsarinnan uttryckte sin tack och tillfredställelse med besöket. (N. Pr.)

PARIS, 22 okt. Vid en konferens i Lyon förklarade Lesseps, att Panamakanalen skall öppnas i juli 1890.

DUISBURG, 25 okt. Landrätten har upphävt beslaget af Mackenzies broskyr.

KUTAIS, 25 okt. Då DD. MM. på resa från Tionety till Baku berörde Ssabatur passet, intogo de en frukost, hvartill de inbjudits af grusiniska adeln. Vid samma tillfälle utbragte kejsaren följande toast: »Mina herrar! Jag dricker ännu engång för den äroriga grusiniska adelns välgång och begagnar detta tillfälle till i kejsarinnans och mitt namn tacka för det varma och vänliga mottagande, som vi här funnit. Varen förvisade om att grusiniska adelns behof skola ligga mig lika nära om hjertat som hela ryska adelns, och att hvad som kan göras till adelns bättnad och till förbättrandet af dess materiella välförstånd skall jag göra med nöje».

BUKAREST, 26 okt. »Indep. Roumanie« påstår, att drottning Natalie tillsändt serbiska metropoliten på dennes meddelande om äktenskapsskilnaden följande svarstelegram: »Underrättad om edert afgörande; konstaterar jag, att ett enligt vår heliga ortodoxa kyrka slutet äktenskap icke kan upplösas genom en enkel publikation i den officiella tidningen. Må ni veta, att jag anser edert afgörande vara af noll och intet värde, samt saknande all laglig giltighet».

Kungörelser.

Denna stads kostnader för sina representanter uti vällofliga borgareståndet vid senaste ständermöte uppbäras uti drättselkontoret den 12, 13 och 14 instundande november kl. 12—1 samt 4—6 e. m. DRÄTSELKAMMAREN.

Auktioner.

Medelst offentlig executiv auktion, som förrättas uti auktionskammaren fredagen den 14 förstinstundande december kl. 11 f. m. försäljes norra hälften af gården och tomt nr 270 i femte stadsdelen, som af garfvarn Josia Roström i mättagits; hvarom hugade köpare och inteckningshafvare underrättas. Björneborgs auktionskammare den 27 oktober 1888. HENR. SOURANDER.

Medelst offentlig executiv auktion, som förrättas uti auktionskammaren onsdagen den 5 förstinstundande december kl. 11 f. m. försäljes halva gården och tomt nr 26 i sjette stadsdelen härstädes, som af arbetskarlen Karl Lindroos i mättagits; hvarom hugade köpare och inteckningshafvare underrättas. Björneborgs auktionskammare den 15 okt. 1888. HENR. SOURANDER.

Genom offentlig frivillig auktion, som förrättas i gården nr 13 vid Nikolaigatan torsdagen den 1 november 1888 kl. 10 f. m. och 3 e. m. samt derpå följande dagar försäljes ett större handelsvarulager, bland annat bestående af: kläden, dofflar, tricoter, flaneler, ylle- och bomulls-klädningstyg, kapptyger, gardinstyg, tarlatanor och vapörer, shertingar, säckväf, rullgardiner, filthattar, paraplyer, muffar, vantar och handskar, knappar, band, ylleskjurtor och kalsonger, tapeter, färger flere slag, alla slags kortavaror, jern, stål, spik, sägar, glas- och porslinsvaror, lampor och lampglas, amplar, filstöfflor,

Nytt! Nytt!

Försumma ej att pröfva den nya af Herr E. W. Grönberg uppfunna essens för

Reumatism, reumatisk hufvud- och tandvärk,

ty redan efter första rätta begagnande skall medlet genom sin nästan till otrolighet gränsande verkan själf tala för sin godhet.

Finnes till salu i båda apoteken i Björneborg samt å landsorts apoteken.

rep, copallack, romor, slipstenaar, hästskor, jernplåtar, sink-ämbaren, repmatta, bly, galoscher, kardus- och rulltobak papyrosser, ett större parti kaffe och thé, rifven krita, viner och spirituosa, m. m. hvarom hugade köpare underrättas.

Björneborgs Auktionskamm., den 10 okt. 1888.

Benr. Sourander.

OBS! Åt säkra köpare beviljas 3 månaders kredit.

Till salu.

Lyskils delikatess-anjovis. Holländsk SILL på kaggar, Ryska Saltgurkor hos D. V. WIDBOM.

Porter och ölbryggeri-bolagets i Ekenäs

PORTER

är f. n. v. utmärkt god, säljes å orten endast

hos D. V. WIDBOM.

Ett väl sorteradt lager af viner & spirituosa, hvaraf särskildt framhålles

Fin gammal Jamaica Rom till 12 mark kannan.

På buteljer imparterade Röda & Hvita viner.

Äkta Ungerska viner.

Champagne: Louis, Roederer, George Goulet & Favori.

Gul Chartreuse & Äkta Benedictiner

hos D. V. Widbom.

Ost,

Metvurst, Saltgurkor, Sill och Hvassbuk, hos

ERIK MELLIN.

Största

urval

af

swarta och coul.:

Klädningstyg,

Moiré,

Atlas och Plysch,

Kapptyger, Dofflar, Tricoter,

Kläden och Krimtyg,

Fjädergarnityr och Skinnbräm,

Doffelkappor,

Plaid och res Schavlar,

Brüssel-, Ylle-,

Borgå-, Cocos- och

Jute Mattor

i långa banor,

Divan Mattor,

och

Borddukar,

Möbeltyger och möbel Krettoner,

tyll, mull, nät och jute, Gardiner, Pique och pique Sängtäcken, Muffar, Krugar och Mössor, Hufvor och Hattdukar, Corsetter, Handskar och Vantar, Snörmakerier, Tricotlif och barn Tricotkostymer, ylle Underkläder, Ylletröjor, för frunt. och herrar, Ullgarn m. m., m. m.,

hos

Alex. Holmström.

Drank

å Petrells bränneri.

En liten sällsynt vacker hvit pudel-hund säljes i fröken Sarins gård 5:te stadsdelen.

Vid förlidne fredags teater representation förvexlades ett par gummigaloscher nr 5 märkta med bokstäfverna »E. K.» emot ett par märkta med »F. S.» af nr 4, och anhålles att misstaget rättas å Hotel Itama.

Förändrade turer:

Ångfartyget SÖDERN,

kapt. J. Grönblom,

afgår under november månad från Björneborg till Raumo, Nystad, Näddal och Åbo med anlöpande af öfriga af mellanliggande stationer: Fredagen den 2 Nov. kl. 9 f. m. Onsdagen den 7 Nov. kl. 9 f. m. Måndagen den 12 Nov. kl. 9 f. m. Lördagen den 17 Nov. kl. 9 f. m. Torsdagen den 22 Nov. kl. 9 f. m. Tisdagen den 27 Nov. kl. 9 f. m. samt södagenden 2 Dec. kl. 9 f. m. Närmare meddelar

VICTOR TIMGREN. Gården N:o 6, telefon 66,

Till RAUMO, NYSTAD, NÖDENDAL och ÅBO afgå: om naturhinder icke möta, Ångf. HEBE den 1, 12 och 23 november kl. 8 f. m. Ångf. ILMA den 5, 15 och 27 november, kl. 8 f. m. Ångf. LEIMU den 30 okt., 4, 9, 14, 19, 24 och 29 november kl. 8 f. m.

Från ÅBO till BJÖRNEBORG: Ångf. HEBE den 30 okt. 9 och 20 nov. kl. 9 f. m. Ångf. ILMA den 3, 13 och 24 november, kl. 9 f. m. Ångf. LEIMU den 28 okt., 2, 7, 12, 17, 22 och 27 nov. kl. 9 f. m. Närmare meddelar

Gustaf Sohlström.

Björneborg,

F. A. Juselius' boktryckeri, 1888.